

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
У СФЕРІ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ»

циклу загальної (вибіркової) підготовки
за освітньо-науковою програмою «Публічне управління та адміністрування у сфері цивільної безпеки»
підготовки за третім рівнем вищої освіти (доктор філософії)
у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Рекомендовано кафедрою публічного адміністрування у сфері цивільного захисту на 2023-2024 навчальний рік.
Протокол від «28» серпня 2023 року
№ 2

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування».

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Основи публічної політики» сприяють розвитку наукового мислення в здобувачів третього рівня вищої освіти – доктор філософії. Застосовують для опрацювання отриманих даних та встановлення взаємозалежностей між досліджуваними явищами, а саме публічної політики та публічного управління та адміністрування, що сприяє адекватній оцінці результатів наукового дослідження, підвищує надійність висновків та пропозицій, дає ґрутовні підстави для теоретичних узагальнень.

Дана навчальна дисципліна передбачає теоретичне і практичне оволодіння знаннями щодо: витоків і змісту політичних вчень в їх історичному розвитку, представлення цього розвитку як певної традиції політичного мислення, відтворення сучасних методів наукового аналізу політичних процесів для забезпечення відкритості та прозорості органів влади і сформування вміння та навичок їх практичного застосування; формулювання закономірностей розвитку і принципів організації політичної сфери суспільства; застосування вміння та навичок у процесі публічного управління щодо політико-управлінських відносин.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що набуті уміння формулювати та пропонувати організаційно-правові методи та механізми підвищення ефективності діяльності управлінських структур щодо захисту національних інтересів та забезпечення цивільної безпеки громадян є необхідною складовою будь-якої проблематики в межах спеціальності «Публічне управління та адміністрування» в процесі проведення власних наукових та науково-практичних досліджень.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Майстро Сергій Вікторович, завідувач кафедри публічного адміністрування у сфері цивільного захисту, доктор наук з державного управління, професор.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Лермонтовська, 28, м. Харків, Україна, 61024 Робочий номер телефону: (057) 704-14-31.
E-mail	kraszc@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	Механізми публічного управління та адміністрування: теорія, методологія, практика
Професійні здібності	Професійні здібності, а саме індивідуально-психологічні властивості науково-педагогічного працівника відповідають вимогам професії і є умовою успішного викладання навчальної

	дисципліни.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	публікація статей у наукових фахових виданнях України зі спеціальністі 281 «Публічне управління та адміністрування».

Мета викладання дисципліни: розвиток наукової кваліфікації здобувачів наукового ступеня доктор філософії за рахунок надання систематизованих знань щодо: визначення сутності, теоретико-методологічних засад політики, політичних процесів і взаємозв'язку з публічним управлінням та адмініструванням.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 5. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Пререквізити: державна безпека в контексті політики європейської інтеграції, кадрова політика і державна служба, технологія підготовки та захисту дисертації, публічне управління та адміністрування у сфері екологічної безпеки, організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування.

Постреквізити: теорія та історія публічного управління та адміністрування, публічне управління та адміністрування у сфері цивільної безпеки.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Очна форма навчання
Рік підготовки	1-й
Семестр	1-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3
Загальна кількість годин	90 год.
Лекції	18 год.
Практичні	22 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	50 год.
Вид підсумкового контролю	Екзамен

Основні завдання вивчення дисципліни:

- надати здобувачам систематизоване уявлення про витоки і зміст політичних вчень в їх історичному розвитку, представити цей розвиток як певну традицію політичного мислення;
- ознайомити здобувачів зі змістом адміністративної та політичної діяльності у сучасному державному управління;
- ознайомити здобувачів з сучасними методами наукового аналізу політичних процесів для забезпечення відкритості та прозорості органів влади і сформувати вміння та навички їх практичного застосування;
- сформувати вміння та навички практичного застосування у процесі державного управління знань щодо політико-управлінських відносин;
- сформувати у здобувачів вміння і навички використання концептуальних положень та методів наукового дослідження сучасної політичної науки для розробки технологій політичного процесу та прогнозування і вироблення оптимальних державних рішень з врахуванням специфіки політичного життя України;

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи публічної політики» здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання: наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми щодо питань публічної політики, публічного управління та адміністрування;

уміння: визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями формування різних рівнях публічної політики, публічного управління та адміністрування;

комунікація: вміння використовувати наукову інформацію щодо публічної політики, отриману в результаті наукового пізнання, а також поширювати наукову інформацію в часі та просторі певними каналами, засобами, методами через наукову комунікацію, тобто обмін науковою інформацією (ідеями, знаннями, повідомленнями), пов'язаною з публічною політикою у освітньо-науковому середовищі;

автономія та відповідальність: набуття самостійності в науковій діяльності майбутніх докторів філософії, спрямованої на формування та вдосконалення набутих компетенцій, розвиток навичок та вмінь здійснювати самостійну наукову діяльність, яка спрямована на розвиток автономії та відповідальності за власні результати досліджень.

Повинні бути сформовані наступні компетентності:

- здатність здійснювати аналіз політичних теорій у їх взаємозв'язку з політичною практикою, прогнозувати можливі наслідки їх застосування при виробленні і реалізації публічної політики;
- володіти практичними навичками відбирати з теоретичного політичного досвіду ідеї, які є плідними для обміркування публічних

політичних процесів у сучасній Україні і для здійснення державної політики;

– визначати стратегічні напрямки вироблення публічної політики, спираючись на теоретичні досягнення вітчизняної та світової політичної думки;

– на основі концептуальних положень та методів наукового дослідження сучасної політичної науки виробляти оптимальні державно-управлінські рішення з врахуванням специфіки публічного політичного життя України.

Результати навчання:

– здатність працювати автономно, нести відповідальність за достовірність інформації.

Програма навчальної дисципліни

Тривалість академічної години в Університеті становить 40 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин, що триває 80 хвилин без перерви.

Тиждень навчання	Тема та її зміст	Вид навчальних занять
1	Тема 1. Політика як суспільне явище 1.1. Сутність та різновиди політики. 1.2. Структура і функції політики. 1.3. Суб'єкт і об'єкт політики. 1.4. Рівні існування політики в суспільстві.	Лек. – 2 год. П(С)З – 4 год. СР – 6 год.
2-3	Тема 2. Політична влада: природа, ресурси, легітимність 2.1. Влада як системоутворюючий чинник політичної системи. 2.2. Основні концепції політичної влади. 2.3. Форми та механізм політичної влади. 2.4. Поняття легітимності та принцип поділу влади.	Лек. – 2 год. П(С)З – 4 год. СР – 6 год.
4	Тема 3. Система органів державної влади в Україні 3.1. Основні етапи формування системи органів державної влади незалежної України. 3.2. Інститут Президентства в Україні. 3.3. Верховна Рада України. 3.4. Кабінет Міністрів України. 3.5. Судова система України.	Лек. – 2 год. П(С)З – 4 год. СР – 6 год.
5-6	Тема 4. Сутність та зміст державної політики	Лек. – 2 год.

	4.1. Теоретичні підходи до визначення державної політики. 4.2. Зміст, функції, властивості та рівні реалізації державної політики. 4.3. Сутність аналізу державної політики. 4.4. Основні етапи вироблення державної політики.	П(С)З – 4 год. СР – 6 год.
7	Тема 5. Типи, моделі та проблеми державної політики 5.1. Типи державної політики. 5.2. Основні моделі досягнення державно-політичних процесів. 5.3. Особливості та категорії проблем державної політики. 5.4. Основні етапи аналізу проблем державної політики.	Лек. – 2 год. П(С)З – 4 год. СР – 6 год.
8-9	Тема 6. Соціально-психологічні й етичні аспекти аналізу державної політики 6.1. Українське суспільство як об'єкт аналізу державної політики. 6.2. Лідер і керівник як об'єкт аналізу державної політики. 6.3. Етичні аспекти аналізу державної політики.	Лек. – 2 год. П(С)З – 2 год. СР – 6 год.
10	Тема 7. Політична свідомість і політична культура в публічно-управлінських процесах 7.1. Сутність політичної культури. 7.2 Типи та функції політичної культури. 7.3 Політична свідомість: зміст, структура, типологія. 7.4 Сутність політичної ідеології, її структура і функції. 7.5 Політична культура сучасної України.	Лек. – 2 год. П(С)З – 4 год. СР – 6 год.
11-12	Тема 8. Демократія в системі управління суспільством 8.1. Поняття та роль демократії в політичному процесі. 8.2. Основні ознаки та принципи демократичної організації суспільства. 8.3. Становлення та розвиток демократії в сучасній Україні.	Лек. – 4 год. П(С)З – 4 год. СР – 8 год.
Всього		90 годин

Примітка: Лек. – лекція; П(С)З – практичне (семінарське) заняття; СР – самостійна робота.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань,

консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження);
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Основи публічної політики» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

перша – національна (традиційна) – 4-бальна (четирибалльна);

друга – рейтингова шкала оцінювання – ЕКТС;

третя – накопичувальна шкала – 100-бальна.

Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Вид навчальної роботи	Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
I. Поточний контроль			
Лекції	9	0	0
Практичні (семінарські) заняття	11	4	44
Контрольна робота	1	15	15
Разом за поточний контроль			49
II. Індивідуальна науково-дослідна робота			21
III. Екзамен			30
Разом за всі види навчальної роботи			100

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному (семінарському) занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

4 балів – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтується в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

3 бали – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтується в темі, але не аргументовано висловлює свої думки і не наводить приклади;

2 бали – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

1 бал – здобувач поверхово розкрив лише окремі положення при цьому допустив суттєві помилки;

0 балів – здобувач не знає відповіді на поставлені питання.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

4 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлено завдання;

3 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, однак не наведено аргументацію, не використовуються професійні терміни. Наявні незначні граматичні та стилістичні помилки в оформлені завдання;

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені граматичні чи стилістичні помилки.

1 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття.

Кожен варіант контрольної роботи складається з двох практичних завдань. Розв'язання повинно містити обґрунтування та змістовний висновок за результатами вирішення завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольної роботи (оцінюється в діапазоні від 0 до 6 балів):

6 балів – вірно розв’язані два завдання з дотримуванням всіх вимог до виконання;

5 балів – вірно розв’язано два завдання, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

3-4 балів – вірно розв’язано одне завдання, добре обґрунтовано відповідь;

1-2 бали – вірно розв’язано одне завдання, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені значні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – не розв’язано жодного завдання.

Індивідуальна науково-дослідна робота є однією з форм роботи здобувача вищої освіти доктора філософії, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань та при написанні дисертаційної роботи.

Здобувачу здобувача вищої освіти доктора філософії необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене науково-теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної науково-дослідної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 16 балів):

16 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

15 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені несуттєві помилки;

14 балів – робота виконана на рівні не менше 90% від загального обсягу;

13 балів – обсяг виконаних завдань становить від 85% до 89% від загального обсягу;

12 балів – здобувач виконав лише від 80% до 84% від загального обсягу;

11 балів – обсяг виконаної роботи становить від 75% до 79% від загального обсягу;

10 балів – виконана частина роботи складає від 70% до 74% від загального обсягу;

9 балів – обсяг виконаних завдань складає від 65% до 69% від загального обсягу;

8 балів – обсяг виконаних завдань складає від 60% до 64% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 55% до 59% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 50% до 54% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 45% до 49% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 44% від загального обсягу;

3 бали – виконана частина роботи складає від 35% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 30% до 34% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 30% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну науково-дослідну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітній матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти доктора філософії:

1. Основні політичні школи сучасності.
2. Влада в державному управлінні.
3. Основні теорії походження держави.
4. Державний устрій України: правові засади та проблеми реформування.
5. Основні риси та походження соціальної держави.
6. Проблеми розбудови правової та соціальної держави в Україні.
7. Роль та місце держави в політичній системі.
8. Напрямки реформування органів державної влади в Україні.
9. Сутність та особливості формування політичної свідомості.
10. Характеристика політичних ідеологій сучасності.
11. Проблеми запровадження політичних ідеологій в діяльність органів влади.
12. Основні моделі політико-управлінських відносин в державі.
13. Напрямки удосконалення політико-управлінських відносин в державі.
14. Сутність політичної культури.
15. Види та функції політичної свідомості.
16. Типи та функції політичної культури.
17. Політична свідомість: зміст, структура, типологія.
18. Політична культура сучасної України.
19. Сутність політичної ідеології, її структура і функції.
20. Поняття та роль демократії в політичному процесі.
21. Основні ознаки та принципи демократичної організації суспільства.

22. Становлення та розвиток демократії в сучасній Україні.
23. Форми прояву, функції та основні ідеологічні течії сучасності.
24. Етапи становлення громадянського суспільства в Україні.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі: заліку – за підсумками першого семестру і екзамену – за підсумками другого семестру.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти доктора філософії при складанні заліку (оцінюється від 0 до 10 балів):

10 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно розв'язав усі задачі з повним дотримуванням вимог до виконання;

8-9 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішенні три завдання;

6-7 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

4-5 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичного питання та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-3 бали – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти доктора філософії при складанні екзамену (оцінюється від 0 до 20 балів):

20 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно розв'язав усі задачі з повним дотримуванням вимог до виконання;

15-19 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішенні три завдання;

11-14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

6-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичного питання та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-5 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Підходи до визначення влади. Влада та владні відносини.
2. Суб'єкт владних відносин та його характеристика. Об'єкт владних відносин та його характеристика.
3. Президент України. Законодавча, виконавча та судова гілки державної влади.
4. Підходи до визначення політики. Якості, функції та рівні політики. Суб'єкти політики та їх характеристика.
5. Влада як системоутворюючий чинник політичної системи. Основні концепції політичної влади.
6. Форми та механізм політичної влади.
7. Поняття легітимності та принцип поділу влади.
8. Державний устрій – загальна характеристика. Правова держава. Соціальна держава. Державний устрій України.
9. Президентська форма правління. Парламентська форма правління. Змішана форма правління.
10. Поняття та зміст політико-управлінських відносин. Моделі політико-управлінських відносин.
11. Теоретичні підходи до визначення державної політики. Зміст, функції, властивості та рівні реалізації державної політики.
12. Сутність аналізу державної політики. Основні етапи вироблення державної політики.
13. Типи державної політики. Основні моделісяягнення державно-політичних процесів.
14. Особливості та категорії проблем державної політики. Основні етапи аналізу проблем державної політики.
15. Українське суспільство як об'єкт аналізу державної політики. Лідер і керівник як об'єкт аналізу державної політики.
16. Етичні аспекти аналізу державної політики.
17. Сутність політичної культури. Типи та функції політичної культури. Політична культура сучасної України.
18. Політична свідомість: зміст, структура, типологія. Види та функції політичної свідомості.
19. Сутність політичної ідеології, її структура і функції.
20. Поняття та роль демократії в політичному процесі. Основні ознаки та принципи демократичної організації суспільства.
21. Становлення та розвиток демократії в сучасній Україні.
22. Етапи становлення громадянського суспільства в Україні.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-балльною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-балльна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на plagiat, есе – 70 %.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література (основна)

1. Бабкіна О. В. Політологія Навчальний посібник / О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко. – К. : ВЦ, 2016. – 568 с.
2. Дробінка І. Г. Політологія: Навчальний посібник / І. Г. Дробінка, Т.

М. Кришталь, Ю. В. Підгорецький; Мін-во освіти і науки України. – К. : Центр учебової літератури, 2017. – 289 с.

3. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222 – IV. – К., 2006. – 124с.

4. Крюков О.І., Майстро С.В. Концептуальні засади взаємодії політики та управління: навч. посіб. / О.І. Крюков, С.В. Майстро; за заг. ред. д.держ.упр., проф. О.І. Крюкова, д.держ.упр., проф. С.В. Майстра. – Х.: НУЦЗУ, 2016. – 185 с.

5. Політична модернізація : [підручник] / В. Дзюндзюк, Л. Приходченко, О.Крюков и др. – Х. : Вид-во Асоціації докторів державного управління, 2015. – 400/86 с.

6. Політологія: навч. посіб. / М. П. Гетьманчук, В. К. Грищук, Я. Б. Турчин та ін. ; за заг. ред. М. П. Гетьманчука. – К. : Знання, 2011. – 415 с.

7. Солових В. П. Політико-управлінські відносини: методологія та практика : [Монографія] / В. П. Солових. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2009. – 164 с.

Література (допоміжна)

1. Гоббс Т. Левіафан, або Суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної [Текст] / Т. Гоббс ; пер. з англ. Р. Димерець [та ін.] ; наук. ред. Т. Польська. – К. : Дух і Літера, 2000. – 600 с.

2. Публічна влада та управління: принципи механізми реалізації: Монографія / За заг ред. Нижник Н.Р. – Чернівці : Технодрук, 2008. – 432 с.

3. Рассел Б. Власть: Пер. с англ. – К., 1996. – 234 с.

4. Рябов С.Г., Томенко М.В. Основи теорії політики. – К., 1996. – 234 с.

5. Солових В.П. Політика та управління державою: історико-гносеологічний аналіз / В. П. Солових // Теорія та практика державного управління: Зб. наук. праць. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017. – Вип. 1 (16). – С. 66-71.

Розробник:

завідувач кафедри публічного адміністрування

у сфері цивільного захисту,

д. держ. упр., професор

Сергій МАЙСТРО